

■ **Fazil SƏNAN,**
Yazıçı-publisist

Elə bil cibindən daş sallanmışdı. Bu yaşında ilk dəfə tələbəsinin əlli manat şirnik almışdı. Tez-tez şübhəli-şübhəli ətrafına boylanırdı. Arxadan gələn ayaq səslərini eşidən kimi "Dayan, bizimlə gedəcəksən" fikri beynindən keçirdi. Heç bir hadisənin baş vermədiyini gördükcə yavaş-yavaş özü-özünə toxdaqlıq verirdi. "Arvad düz deyir, qorxağam. Mənnən bir yerdə işləyənin hamısının evi-eşiyi, altının maşını, dolanışığı nə bilim nəyi Mənsə aldığım maaşla yarı ac, yarı tox bu ayı o biri aya güclə çatdırıram. Xeyir-şərin birinə gedəndə beşini də təxirə salıram. İş yoldaşlarım var-dövləti, maşını, uşaqlarına yaratdıqları şərait ilə öyündükləri halda, mən də həmişə "Təmiz adamdır" titulu ilə öyünmüşəm". Bir də onda ayıldı ki, mərkəzi bazarın qapısına çatıbdır. İki böyük torba alıb bazarlıq etməyə başladı. Kabablıq ətdən tutmuş, göy-göyərtiliyə kimi hər şeylə torbanı doldurdu. Hətta yarım litirlik bir araq da aldı və bazardan çıxıb yola düzəldi. Arvadının deyəcəyi xoş sözlərin müqabilində torbaların ağır olduğunu hiss etməyərək evə tez çatmağa tələsdi.

Qorxunu tamam yadından çıxarmışdı. Başa düşmədiyi bir sevinc içini çulğamışdı. Ömründə bir dəfə arvadının gülürüzlə "A kişi, maşallah olsun, bu nə bazarlıqdı etmişən. Lap bazarı yığib gətirmisən ki. Neçə ildə arvadından, sənin bu cur əli dolu evə gəldiyini görməmişəm, gəl bir səni maç eləyim kimi sözləri fikrində canlandıraraq gülümsədiyi məqamda, qəflətən çalınan fit səs ilə birgə "Dayanın!" sözlərini eşidər-eşitməz torbaları əlindən yerə düşdü, rəngi kəfənə döndü və qılçaları titrəməyə başla-

dı. Qolundan tutan polislin üzünə baxaraq udduna-udduna:

- Bağışlayın, vallah bir də eləmərim.

- A kişi, nəyi eləməzsən? Maşın sizi vurmuşdu. Piyadalar üçün keçid var, oradan gedə bilmirsən? - deyən polis başladı yola dağılmış ayın-oyunu torbaya yığmağa.

Heykəl kimi donub qalmışdı. Handan-hana toxdayaraq özünü ələ alıb dilləndi.

- Nə bilim ay oğul, fikirli idim.

- Fikirli olsan da, ətrafa baxmaq

zin kimi təmiz adamlar çox azdır.

Polisin sözlərindən bədəninə bir xəcalət tərli gəldi. Səkiyə qoyulmuş dolu torbalara baxdıqca Qəzənfər müəllimi elə bil boğurdular. Ona elə gəlirdi ki, yanlarından keçənlər "Siz kristal adamsınız" sözlərinə istehza edərək gülürlər.

- Sağ ol, oğul. Oxumusan, almısan.

- Xeyir, müəllim, elə də oxuyan tələbə deyildim. Deyirdiniz ki, insafım yol vermir. Mənim yazdığım "qeyri-kafi" qiymətindən başqaları

- Bağışlayın Qəzənfər müəllim. Bu dəqiqə gəlirəm - deyən polis maşında əyləmiş sürücüyə yaxınlaşdı. Xeyli söhbətdən sonra Ramiz Qəzənfər müəllimin yanına döndü.

- Gördünmü müəllim?

- Nəyi, oğul?

- Həm işıqforu düz keçmədi, həm də içmişdi. Yalvar-yapış etdi, yaxın bir adamın adını çəkəndən sonra arxanı itdi ki, cibimdə bir yüzlük var, o da sənin olsun. İndi müəllim, həmin yüzlüyü sizin cibinizə qoyuram.

- Mənim cibimə niyə? Özünü itirdi Qəzənfər müəllim.

- Müəllim, heç olmasa birlikdə bir stəkan çay içməliydik. Mən indi iş başındayam, sonra da görüşək-görüşməyək, onu bilmək olmaz.

- Yox, yox nə danışırısan, Ramiz, oğul. Qəzənfər müəllim etiraz etdi.

- Bilirəm, müəllim bu pulu rüşvət hesab edirsiniz. Çirkli pul kimi iyrənirsiniz. Həqiqəti deyim ki, bizdə təmiz pul tapmaq bir az qəliz məsələdir. Amma xahiş edirəm sözlümü yerə salmayın. Bilirsinizmi bir fitlə sizi ölümün ağzından almışam. Uzun illərdə ki, sizi görmürdüm. Xatirəmdə təmiz bir müəllim kimi qalmısınız - deyən Ramiz əlində ki, yüzlüyü Qəzənfər müəllimin cibinə qoydu və yaxşı yol arzulayaraq ondan ayrıldı.

Qəzənfər müəllim cibindən pulu çıxardaraq bir yüzlüyə və bir də xidməti polis maşınına doğru gədən Ramizin arxasınca baxaraq öz-özünə pıçıldadı:

- Çox maraqlıdır, bir fıstırığa yüz manat verirlər və sonra dərin-dən bir köks ötürərək torbalar əlində, yüzlük isə cibində yoluna düzəldi.

hekayə

Üç fıstırıq

lazımdı. Xüsusən də yolu keçəndə.

Səkidə torbaları yerə qoyan polis; "Di sizə yaxşı yol" deyib geri dönmək istəyəndə "Çox sağ ol, oğul" deyən mü sahibinin sifətinə gözü sataşdı.

- Siz Qəzənfər müəllim deyilsiniz?

- Bəli, Qəzənfər müəlliməm.

- Xoş gördük müəllim. Necəsiniz? - Polis, sevincək müəllimin boynunu qucaqlayıb üzündən öpdü.

- Bağışlayın, oğul, tanıya bilmədim.

- Ramizəm, müəllim. Siz yaxşı müəllimsiniz. Sizin mənə hörmətiniz keçib.

- Nə hörmətim, oğul?

- Təmənnazsız qiymət yazmısınız mənə. Siz kristal adamsınız. Si-

qazanc götürür. Ona görə də heç kəsə "qeyri-kafi" yazmıram.

- Düz deyirsən, mən tələbəyə elə indi də "qeyri-kafi" yazmıram.

- Qəzənfər müəllim indi də ali məktəbdə işləyirsiniz?

- Bəli indi də işləyirəm.

- Ayda nə alırsınız?

- Üç yüz, üç yüz əlli, belə də.

- A müəllim, sizin ayda aldığınız 300 manatı, mən üç fıstırığa alıram.

- Necə yanı, üç fıstırığa alırsan. Düzü başa düşmədim. Rəngi durulmuş Qəzənfər müəllim gülümsündü.

- Bir az gözlə bu dəqiqə deyim müəllim - deyən polis işıqforun qırımızı işığına məhəl qoymayıb keçən xarici maşının əyləməsi üçün fit çaldı. Sürücü maşını yolun kənarına çəkib saxladı.